

energiavirasto

Päästökaupparekisteri

Webinaari meriliikenteen päästökaupasta 30.11.2023

Reilua energiaa

Mikä on päästökaupparekisteri?

- Järjestelmä, jossa päästöoikeuksien kirjaaminen ja hallinnointi tapahtuu
 - Voi verrata nettipankkiin tai arvo-osuusjärjestelmään
- Kullakin toimijalla on oma päästöoikeustili, jolla päästöoikeuksia säilytetään
 - Meriliikenteessä velvoitetilit (meriliikenteen päästöoikeustilit) tulevat olemaan laivayhtiökohtaisia
- Päästökaupparekisterinä käytetään unionin rekisteriä
 - EU:n luoma yhteinen järjestelmä, jossa jokainen maa hallinnoi omaa osiotaan
- Energiavirasto toimii rekisterin kansallisena valvojana Suomessa
 - Kansallisen valvojan tehtäviin kuuluu muun muassa tilinavauksiin ja edustajan vaihtoihin liittyvät hallinnolliset tehtävät, päästökauppavelvoitteiden valvonta, päästöoikeuksien jakaminen, vilpillisiin tilisiirtoihin liittyvä päivystys sekä rekisteriin liittyvä neuvonta ja tiedotus

Mitä päästökaupparekisterissä tehdään? 1/2

- Päästömäärien kirjaaminen vuosittain 31.3. mennessä
 - Unionin rekisterissä toiminnanharjoittaja kirjaa tiedon päästöistä ja todentaja vahvistaa ilmoitetun määrän
 - Laivayhtiöt tekevät tämän ensimmäisen kerran 31.3.2025 mennessä
- Päästöoikeuksien palautus vuosittain 30.9.
 - Toiminnanharjoittajat palauttavat vuosittain päästöjänsä vastaavan määrän päästöoikeuksia
 - Yksi päästöoikeus = hiilidioksiditonni (t CO₂)
 - Jos päästöt kalenterivuoden aikana esim. 100 t CO₂, palautetaan seuraavana vuonna 100 päästöoikeutta
 - Laiminlyönnistä on määrättävä ylitysmaksu, joka on 100 euroa / palauttamatta jätetty päästöoikeus (korotettuna Euroopan kuluttajahintaindeksin muutoksen mukaisesti)
 - Laivayhtiöt tekevät palautuksen ensimmäisen kerran 30.9.2025 mennessä

Mitä päästökaupparekisterissä tehdään? 2/2

- Päästöoikeuksien tilisiirrot
 - Esim. kaupanteon jälkeen myyjä siirtää omalta tililtään sovittuna ajankohtana päästöoikeudet ostajan tilille
 - Rahaliikenne tapahtuu pankkien kautta eikä Energiavirasto ole osallisena siinä
- Päästöoikeuksien mitätöinnit
- Tarkoitus pitää julkista kirjanpitoa EU:n päästökauppaan kuuluville toimijoille jaetuista päästöoikeuksista ja siitä, miten laitosten osalta vuosittainen päästöjen ilmoitusvelvoite ja oikeuksien palautusvelvoite on hoidettu
 - Tiedot löytyvät EUTL:n sivuilta (European Union Transaction Log)

Päästöoikeustilit 1/2

- Kullakin päästökaupan piiriin kuuluvalla laitoksella, lentoyhtiöllä tai laivayhtiöllä on oma päästöoikeustili rekisterissä
 - Meriliikenteen päästöoikeustilin avausta on haettava Energiavirastolta 40 työpäivän kuluessa siitä kun komissio on julkaissut listan laivayhtiöistä, jotka kuuluvat Suomen vastuulle päästökaupassa.
 - Lista julkaistaan 1.2.2024 mennessä
- Eri tahot voivat avata halutessaan etukäteen vapaaehtoisen päästöoikeustilin (esim. kaupankäyntitili)
 - Huom. näiltä tileiltä ei pysty tekemään päästöoikeuksien palautuksia, joten velvoitetili jolta palautukset tehdään, avataan erikseen
 - Kaupankäyntitiliä ei voi muuttaa myöhemmin velvoitetiliksi, mutta sinne voi hankkia ja siltä voi siirtää oikeuksia miten haluaa. Tilin voi pyytää suljettavaksi kun sille ei ole enää tarvetta.
 - Kaupankäyntitilin avausmaksu 500 € ja tilinkäyttömaksu 550 € / vuosi
- Tilin avausta haetaan Energiaviraston omassa REKA-asiankäsittelyjärjestelmässä tai erillisellä pdf-lomakkeella

Päästöoikeustilit 2/2

- Jokaisella tilillä on oltava vähintään kaksi valtuutettua edustajaa. Valtuutetut edustajat;
 - Hallinnoivat yrityksen tilillä olevia päästöoikeuksia
 - Voivat tehdä tilisiirtoja, palautukset sekä tarkastella tiliin liittyviä tapahtumia
 - Voivat tehdä tilin tietoihin liittyviä päivityspyyntöjä
 - Voivat olla erilaisissa rooleissa kuten käynnistäjä, hyväksyjä, käynnistäjä-hyväksyjä ja katselija
 - Jos tilille nimitetään katselija, tulee tilillä olla myös vähintään yksi käynnistäjä ja hyväksyjä
 - Oletusasetuksena toimet (esim. tilisiirrot) käynnistää ja hyväksyy eri edustaja
 - Mahdollista sallia tilitoimenpiteet myös vain yhden tilinedustajan toimesta
- Päästöoikeudet hankitaan huutokaupoista tai jälkimarkkinoilta
- Velvoitteisiin voi käyttää EU:n yleisiä päästöoikeuksia (EUA) ja EU:n lentoliikenteen päästöoikeuksia (EUAA) tai Sveitsin päästöoikeuksia (CHU) ja Sveitsin lentoliikenteen päästöoikeuksia (CHUA)

Huomioita

- Energiavirasto tekee kaikille yhtiöille ja edustajille KYC-tarkistukset (know your customer). Tarkistettavia tietoja ovat mm. rikosrekisteriote ja tarkistus EU:n pakotelistoja vasten.
- Energiavirasto tekee tarkistusten jälkeen tilin avaamisesta hallintopäätöksen ja avaa tilin unionin rekisteriin
 - Varautukaa siihen, että tilinavauksissa saattaa mennä aikaa viikkoja, riippuen ruuhkan määrästä ja siitä onko hakemukset tehty oikein. Energiavirasto lähettää täydennyspyynnön tarvittaessa.
- Kirjautuminen unionin rekisteriin tapahtuu EU loginin kautta (Euroopan komission todennuspalvelu)
 - Käytännössä kirjautuminen tehdään erillisellä mobiilisovelluksella, joka ladataan omalle mobiililaitteelle
 - Sovellusta käytetään myös mm. tilisiirtojen ja palautusten varmentamiseen
- Pääkohdat kertauksena:
 - Tee meriliikenteen päästöoikeustilin avaushakemus ja lähetä mahdolliset liitteet 1.2.2024 jälkeen 40 työpäivän kuluessa, kun komission lista osallisista on julkaistu (REKA tai PDF-lomake). Apua tarvittaessa: rekisteri@energiavirasto.fi
 - Ilmoita vuoden 2024 todennetut päästöt 31.3.2025 mennessä
 - Tee päästöoikeuksien palautus syksyllä 2025 syyskuun loppuun mennessä
 - Hanki tilille tarvittavat päästöoikeudet ennen palautusta

Hyödyllisiä tietoja

- Erilaiset ohjeet ja tarkempia tietoja päästökaupparekisteriin liittyen löytyy Energiaviraston nettisivuilta <https://energiavirasto.fi/paastokaupparekisteri>
- REKA asiointijärjestelmä <https://reka.energiavirasto.fi>
- Unionin rekisteri <https://unionregistry.ec.europa.eu/euregistry/FI/index.xhtml>
- EUTL (European Union Transaction Log) <https://ec.europa.eu/clima/ets/>
- Komission rekisteriasetus (EU) 2019/1122
- Päästökauppalaki (311/2011). Hallituksen esitys uudeksi päästökauppalaiksi, HE 71/2023 vp (eduskunta.fi)
- Yleisiä kysymyksiä voi lähettää sähköpostilla rekisteri@energiavirasto.fi tai soittaa asiakaspalveluun puh. 029 5050 100. Asiakaspalvelunumero palvelee päivittäin klo 12-14

Kiitos mielenkiinnosta

Joonas Aromaa

puh. +358 295 050 070

joonas.aromaa@energiavirasto.fi

energiavirasto